Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 20 juni 2024
Agendanummer	:
Onderwerp	: Rekenkamerrapport “Stap uit de roes”
Portefeuillehouder	: A. van Rooij/M. Witte

Voorstel
1.De conclusies en aanbevelingen uit het rekenkamerrapport “Stap uit de roes” te onderschrijven.
2.Het college te verzoeken om de uitvoering van de aanbevelingen op te pakken en de raad zo snel mogelijk, maar uiterlijk 1 december 2024 nader te informeren over de wijze waarop deze aanbeveling worden opgepakt.

Samenvatting
In opdracht van de Rekenkamer Geertruidenberg is onderzoek uitgevoerd naar de doeltreffendheid van het op jongeren gerichte alcohol- en drugsbeleid van de gemeente Geertruidenberg. Het rapport “Stap uit de roes” betreft het eerste rapport van de Rekenkamer Geertruidenberg.

Inleiding
In opdracht van de Rekenkamer Geertruidenberg is onderzoek uitgevoerd naar de doeltreffendheid van het op jongeren gerichte alcohol- en drugsbeleid in de gemeente Geertruidenberg. Dit onderwerp is gekozen naar aanleiding van de groslijst, die is samengesteld met input uit de raad en de rekenkamer. Bij dit onderwerp heeft de rekenkamer zich laten ondersteunen door onderzoeksbureau BBSO. Het onderzoeksrapport is als bijlage aan het raadsvoorstel toegevoegd.

Het onderzoek heeft geleid tot de volgende **conclusies** over alcohol- en drugsbeleid in de gemeente Geertruidenberg:
1.Beleid inzake gebruik van alcohol en drugs door jongeren
De gemeente Geertruidenberg heeft geen nieuw Preventie- en handhavingsplan Middelengebruik (PHP) opgesteld voor de periode 2024-2027, ondanks de wettelijke verplichting in de Alcoholwet om doelstellingen en acties op preventie- en handhavingsbeleid alcohol op juridisch gebied, op het gebied van educatie en preventie en op het gebied van toezicht en handhaving vast te leggen. In het PHP 2020-2023 is beleidsmatig vooral geconcentreerd op het alcoholgebruik zonder verwijzing naar “jeugdbeleid”;
2.Doelstelling
Het geformuleerde alcoholbeleid in het PHP 2020-2023 voldoet formeel aan de wettelijke regels wat betreft formulering van globale doelen en uit te voeren acties. Deze zien op preventie, voorlichting en handhaving.
3.Uitvoering van beleid door gemeente inzake alcohol en drugs
Het gemeentelijk beleid inzake het alcohol- en drugsgebruik mist een voortvarende uitwerking en invulling in de omschreven beleidsperiode. De regiefunctie is niet geëffectueerd; er was binnen de gemeente geen structurele aandacht voor het thema. De gemeente heeft zich hierin niet proactief opgesteld.
4. Uitvoering van beleid door de organisaties inzake alhocol en drugs
Voorgenomen structurele en incidentele acties voor de periode 2020-2023 zijn niet (meer) volledig uitgevoerd. Zo is de voorlichting voor ouders, docenten en professionals mondjesmaat uitgevoerd en heeft weinig bereik gehad. De voorgenomen intensivering van de acties voor toezicht en handhaving zoals beschreven in het PHP is niet herkenbaar in het onderzoek.
5. Doeltreffendheid beleid alcohol en drugs
Er zijn geen kwantitatieve gegevens beschikbaar om de doeltreffendheid van de doelstellingen van het op jongeren berichte alcohol- en drugsbeleid te bepalen. Nieuwe data van de GGD-monitor kunnen voorjaar 2024 zicht geven op mogelijke verschuivingen in het gebruik van alcohol en drugs door jongeren in de gemeente. Op voorhand kan worden aangegeven dat de geformuleerde streefcijfers van 0% alcohol- en drugsbeleid onderen jongeren en 100% naleving bij handhaving niet zijn behaald. Er zijn in het onderzoek ook geen kwalitatieve indicaties gevonden die erop wijzen dat het doel van afname van alcohol- en drugsbeleid onderen jongeren in de gemeente Geertruidenberg is behaald.

6. Sturing door de raad
De gemeenteraad heeft geen formele tussentijdse informatie van het college ontvangen inzake monitoring of procesevaluatie van de maatregelen die in het preventie- en handhavingsplan zijn aangekondigd. Ook heeft de raad, op de evaluatie van de pilot PITD na, geen eindevaluatieverslagen over de opbrengsten en de mogelijke effecten van de voorgestelde activiteiten in het PHP ontvangen.
De rekenkamer heeft niet kunnen constateren dat de raad om dergelijke voortgangsverslagen en/of eindevaluaties aan het college heeft gevraagd. De gemeenteraad heeft in het licht van haar controlerende rol geen actieve houding bij die beleidsonderwerp getoond.

Op basis van de conclusies doet de rekenkamer de volgende **aanbevelingen** aan het college van burgemeester & wethouders:
1. Versterk de integraliteit binnen de gemeentelijke organisatie voor alcohol- en drugsbeleid,
2. Geef in een Preventie- en handhavingsplan middelengebruik periode 2024-2027 direct vorm aan deze integraliteit
3. Zet in op meer samenhang tussen preventie en voorlichting
4. Onderzoek mogelijkheden aanvullende zorg voor (probleem)gebruikers
5. Verstrek inzet en overleg voor toezicht en handhaving
6. Vergroot mogelijkheden van monitoring en evaluatie

7. Aanbevelingen aan de raad

De conclusies en aanbevelingen zijn op pag. 38-45 van het onderzoeksrapport verder uitgewerkt en uitgelegd.

Beoogd effect
In dit rapport heeft de rekenkamer aanbevelingen aan het college geformuleerd over dit beleidsonderwerp. Het is aan de gemeenteraad om deze aanbevelingen te onderschrijven of aan te geven welke van deze aanbevelingen (niet) onderschreven worden. Vervolgens kan de raad het college verzoeken deze aanbevelingen op te pakken.

Argumenten
1.1 De conclusies en aanbevelingen zijn ontwikkeld na gedegen onderzoek
In het onderzoek zijn beleidsstukken en andere relevante informatie van de gemeente Geertruidenberg bestudeerd. Er zijn daarnaast interviews gehouden met beleidsambtenaren gemeente Geertruidenberg, medewerkers van Surplus Jongerenwerk, Novadic-Kentron, Dongemond College Raamsdonksveer/Geertruidenberg, GGD West-Brabant, Politiedistrict de Baronie, Halt-team Zeeland-West-Brabant, CJG, Sportservice Noord-Brabant en bestuursleden van Zelfhulpgroep Moedige Moeders Drimmelen.

1.2 Wederhoor college
Het college heeft in reactie op het rapport van de rekenkamer aangegeven het rapport als zeer waardevol te beschouwen en op hoofdlijnen de conclusies van de rekenkamer te onderschrijven. Ook de gedane aanbevelingen neemt het college graag ter harte in (nieuw) te ontwikkelen beleid.
Het college erkent dat voorgenomen beleid, gericht op alcohol- en drugspreventie, de afgelopen jaren niet volledig is uitgevoerd. Het had de omstandigheden niet mee.
De onderzoeksperiode en het preventie- en handhavingsplan alcohol vielen samen met een groot deel van de coronaperiode. Ook heeft de gemeente in deze periode personele uitdagingen gekend. Zoals onderbezetting, wisseling van personeel en het niet functioneren van de boa alcohol handhavingspool in die periode. Toch hebben het college en haar partners niet stilgezeten op het gebied van alcohol- en drugspreventie.

Kanttekeningen
1.1. Lokale Rekenkamer
Uw gemeenteraad heeft in november 2022 als beoogd effect van het instellen van eigen, lokale rekenkamer genoemd:
“*we streven naar een eigentijdse, gezaghebbende invulling van de rekenkamer, die nauw aansluit bij de Geertruidenbergse praktijk en die belang hecht aan de beweging naar buiten. Daar waar dat past, kiezen de leden van onze rekenkamer voor innovatieve onderzoeksmethoden, waar zij zelf (mede) uitvoering aan geven en waar organisaties en inwoners van Geertruidenberg bij betrokken worden. Door die nabijheid, in combinatie met deskundigheid en onafhankelijkheid, krijgt onze rekenkamer positie binnen Geertruidenberg”.*

Voor u ligt het eerste rapport van de lokale Rekenkamer Geertruidenberg, bemenst door betrokken eigen inwoners. Nadrukkelijk is gepoogd om het onderzoek couleur locale mee te geven door tal van interviews en gesprekken te voeren met organisaties en inwoners van Geertruidenberg. Nieuw is ook de samenvatting op B-1 niveau waarmee de rekenkamer het onderzoeksrapport toegankelijk heeft gemaakt voor onze inwoners.

1.2. Effect Corona
De Rekenkamer neemt in haar conclusies mee dat de coronaperiode effect kan hebben gehad op de uitvoering van het beleid door gemeente en organisaties.

1.3. Het college plaats in de bestuurlijke reactie enkele kanttekeningen
Het college tekent op dat het “graag de waardevolle aanbevelingen uit het rapport zal verwerken in nieuw beleid, uitvoering en handhaving. Hiervoor zullen keuzes gemaakt moeten worden rekening houdend met capaciteit en financiële mogelijkheden.
Immers, preventie is een zaak van lange adem. Daarbij realiseren we ons dat de manier waarop de samenleving en ouders omgaan met het gebruik van drugs en alcohol vaak normaliserend en soms zelfs faciliterend is. Het vraagt nog veel inspanning om een bewuste omgeving te creëren die de gedeelde verantwoordelijkheid voelt om het middelengebruik onderen jongeren terug te dringen. Om dit resultaat te kunnen bereiken is gezamenlijke inzet van de gemeente, partners en inwoners noodzakelijk. Effect bereiken we immers alleen samen.
Vanuit het programma OKO zijn we gestart met een integrale benadering van de omgeving om het middelengebruik onder jongeren te verminderen. Uw rapport heeft ons aangemoedigd om op deze ingeslagen weg door te gaan. Het is evident dat eens structurele en effectieve aanpak van dit probleem vraagt om een investering in capaciteit en middelen”.

Financiën
Niet van toepassing.

Communicatie
Het rapport is openbaar en te bekijken via de Rekenkamer-pagina op de website van de gemeente. De resultaten van het onderzoeksrapport worden daarnaast bekendgemaakt via een samenvatting op B-1 niveau via sociale kanalen van de gemeente Geertruidenberg.

Bijlagen:
-Rekenkamerrapport Stap uit de Roes

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
Het presidium,

de griffier a.i.,	de burgemeester,
H.J. Dammingh	M. Witte

Nr.

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van het presidium van Geertruidenberg van 21 mei 2024.

Besluit:

De raad besluit:
1.De conclusies en aanbevelingen uit het rekenkamerrapport “Stap uit de roes” te onderschrijven.
2.Het college te verzoeken om de uitvoering van de aanbevelingen op te pakken en de raad nader te informeren over de manier waarop deze aanbevelingen worden opgepakt.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 20 juni 2024.

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier a.i., de voorzitter,

H.J. Dammingh M. Witte